

Kommentar:

Utbildnings- och kursplanerna är kopplade till I BALSAM:s styrdokument "Normerande utbildningsområden" (2022). Här framgår kunskaps-, färdighets-, och kompetensmål för respektive utbildningsområde. Färgmarkeringarna visar hur de här redovisade lärandemålen anknyter till respektive utbildningsområde.

- 1) Etik och värdegrund inom socialt välfärdsarbete
- 2) Det sociala arbetets organisation, lagstiftning och dokumentation
- 3) Samhällsvetenskap för socialpedagoger
- 4) Psykologi för socialpedagoger
- 5) Socialpedagogik
- 6) Vetenskapsteori, metod och fördjupningsarbete
- 7) Lärande i arbete (LiA)

Tidsuppskattningarna ska ses som preliminära.

Utbildningsplan

Inriktning och utbildningsnivåer

Yrkesutbildningen till socialpedagog leder till generella och grundläggande yrkeskunskaper i socialpedagogiskt arbete. Den ger kursdeltagarna kunskap, färdighet och kompetens inom den sociala välfärdssektorn. Med en särskild inriktning på kunskap om ungdomskriminalitet och hedersrelaterat våld och förtryck förbereder utbildningen deltagarna för socialt arbete i ett Sverige i förändring.

Utbildningen vid Viskadalens folkhögskola fokuserar på det erfarenhetsbaserade lärande som uppstår då kursdeltagarna under hela utbildningen är i verksamhetsförlagd praktik. Under hela utbildningen arbetar deltagarna med ämnesuppgifter kopplade till sin praktik.

Utbildningen omfattar utbildningsområdena: 1) Etik och värdegrund inom socialt välfärdsarbete, 2) Det sociala arbetets organisation, lagstiftning och dokumentation, 3) Samhällsvetenskap för socialpedagoger, 4) Psykologi för socialpedagoger, 5) Socialpedagogik, 6) Vetenskapsteori och fördjupningsarbete och 7) Lärande i arbete (LiA).

Utbildningens första läsår är inriktat på de centrala teorierna inom samhälls- och beteendevetenskap. Under kursens senare del sker en fördjupning av kunskapsområden som könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck och ungdomskriminalitet. Utbildningen avslutas med att kursdeltagarna genomför ett fördjupningsarbete.

Utbildningen är indelad i 14 kurser. Utöver dessa moment tillgodogör sig deltagarna också under studietiden kursen "Kommunikation", som är en UGL-inspirerad ledarskapsutbildning. Under utbildningens gång arrangeras också studiebesök och gästföreläsningar från representanter för olika socialpedagogiska verksamheter och arbetsplatser.

Mål

Utbildningens kunskaps- och färdighetsmål framgår av respektive kursplan. Efter genomgången utbildning ska deltagarna ha skaffat sig kompetens att:

Bemöta andra med respekt och empati inom ramen för socialt arbete

Självständigt resonera om etiska dilemman inom socialt arbete

Självständigt arbeta i enlighet med den lagstiftning som styr socialt arbete

Självständigt dokumentera socialt arbete i enlighet med den lagstiftning som styr socialt arbete

Självständigt använda samhällsvetenskapliga teorier för att utveckla och förstå processen inom socialt arbete

Självständigt problematisera socialt arbete som fokuserar på individnivå

Understödjande och medverka i arbetet med psykologiska behandlingsmetoder

Arbeta inkluderande med personer som exempelvis har personlighetsstörningar eller psykiska sjukdomar

Ansvara för att leda socialpedagogiska insatser

Självständigt arbeta socialpedagogiskt med olika målgrupper

Självständigt sortera, tillgodogöra sig och tillämpa vetenskaplig information

Självständigt ansvara för klientnära arbete

Agera med etisk medvetenhet i förhållande till olika målgrupper

Varsamhetsförlagd praktik: Lärande i arbete (LiA) (Löper över hela utbildningen.)

Den verksamhetsförlagda praktiken genomförs huvudsakligen i verksamhet med relevans för det socialpedagogiska yrket (LiA-plats) i nära samverkan med särskild LiA-handledare.

Syfte

Under den verksamhetsförlagda praktiken omsätter deltagaren teoretiska kunskaper om socialpedagogiskt arbete till praktiska färdigheter. Genom att möta klienter och ta del av professionellas erfarenheter inom verksamhetsfältet utvecklar deltagaren strategier för eget handlande.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Färdighet att skapa konstruktiva relationer med klienter och kollegor

Färdighet att utföra klientnära uppgifter

Kursplaner

Kommunikation (Löper över utbildningstiden)

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna kunskap om kommunikationsbeteenden och olika sätt att kommunicera. Här ges deltagarna möjlighet att reflektera över hur man själv kommunicerar med andra och utveckla sin förmåga att både ge och ta emot feedback. Kursen behandlar frågor om grupputveckling, relationer och konfliktlösning.

Lärandemål:

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om olika kommunikationsbeteenden

Kunskap om effektiv kommunikation

Kunskap om gruppdynamik och grupputveckling

Introduktionskurs (ca 3 v)

Syfte

Kursen syftar till att ge en introduktion till utbildningens struktur och pedagogiska upplägg. Här betonas vikten av dialog, argumentation och förmåga att sätta sig in i och förstå andra människors perspektiv. På kursen ges en översiktlig introduktion till de olika ämnesdisciplinerna psykologi, sociologi, socialt arbete och (social-) pedagogik. På kursen ges också en introduktion till socialpedagogens arbetsfält.

Lärandemål:

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

En förståelse för de förväntningar som utbildningen ställer på dem

Kunskap om studenträttigheter

Insikter om det egna lärandet

Förståelse för begreppet folkbildning

Viss träning i argumentation och att argumentera utifrån olika perspektiv

En översiktlig kunskap ämnet socialpedagogik och dess relation till ämnesdisciplinerna psykologi, sociologi, och socialt arbete.

En överblick över socialpedagogens arbetsfält.

Välfärdsstat och välfärdsarbete (ca 3v)

Syfte

Kursen ger en introduktion till välfärdstanken och välfärdsstaten. Här diskuteras skillnaden mellan klan- och släktbaserade samhällsliga organisationer *vis a vie* den moderna välfärdsstaten, samt olika välfärdsmodeller. På kursen behandlas också skillnaden mellan den offentliga sfären, marknaden och det civila samhället. Här introduceras samhällsvetenskapliga begrepp om medborgliga, politiska och sociala rättigheter, samt frågor om jämlikhet, jämställdhet och demokrati. Kursen tar också upp frågor om välfärdsbrottslighet och otillbörlig påverkan.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om skillnaden mellan klan- och släktbaserade samhällsorganisationer *vis a vie* den moderna välfärdsstaten.

Kunskap om skillnaden mellan olika välfärdsmodeller och välfärdens olika sfärer.

Kunskap om aktuella politiska utmaningar som välfärdsbrottslighet och otillbörlig påverkan.

Socialpedagogen på arbetsmarknaden (ca 1 v)

Syftet med kursen är att ge en fördjupad kunskap om den socialpedagogiska arbetsmarknaden: skola, socialtjänst, kriminalvård med mera. På kursen berörs också frågor om den svenska arbetsmarknadsmodellen utifrån ett perspektiv om fackliga rättigheter.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om socialpedagogens arbetsmarknad

Kunskap om den svenska arbetsmarknadsmodellen

Kunskap om fackföreningars betydelse och arbetstagarens rättigheter

Det sociala arbetet: etik, värdegrund och lagstiftning (I) (ca 4v)

Syfte

Socialpedagogens yrke och yrkesroll ingår i ett sammanhang som regleras av lagar och förordningar, men också av en yrkesetik. Kursen ger en inblick om de lagar som är relevanta för yrket, såsom socialtjänstlagen och diskrimineringslagen. På kursen diskuteras också relevanta internationella konventioner (till exempel Europakonventionen) och nationella styrdokument, som de svenska skolformernas värdegrund. Kursen ger också kunskaper om det sociala arbetets dokumentation och betydelsen av sekretess.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Insikter om socialpedagogens yrkesetik och det sociala arbetets värdegrund såsom denna uttrycks i svensk lagstiftning, internationella konventioner och nationella styrdokument (t.ex. värdegrunden för de svenska skolformerna).

Inblick i de lagar, internationella konventioner och nationella styrdokument med betydelse för socialpedagogens yrke.

Kunskap om dokumentation av socialpedagogiskt arbete och betydelsen av sekretess.

Övning i att problematisera och diskutera yrkesrelaterade situationer från olika etiska utgångspunkter.

Psykologi för socialpedagoger (5v)

Syfte

Kursen syftar till att ge en introduktion till vetenskapsdisciplinen psykologi. Här behandlas ämnen som personlighet, kognition och känslor, men också dynamik på gruppnivå. På kursen introduceras samtida psykologiska perspektiv som (det behavioristiska, det psykodynamiska, det kognitivistiska etc). Deltagarna ges inblick i aktuell psykologisk forskning och terapiformer.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om psykologiska grundbegrepp med relevans för såväl individnivå som gruppprocesser.

Kunskap om olika psykologiska perspektiv,

Inblick i olika psykologiska behandlings- och terapiformer.

Förståelse för hur andra yrkesgrupper använder psykologiska behandlingsmetoder.

Färdighet i hur praktisk erfarenhet från det socialpedagogiska arbetet kan analyseras utifrån ett psykologiskt perspektiv.

Övning i att tänka kritiskt i förhållande till psykologiska frågeställningar.

Sociologi för socialpedagoger (ca 6v)

Syfte

Kursen syftar till att ge en introduktion till ämnet sociologi. På kursen introduceras centrala sociologiska perspektiv och riktningar. Fokus ligger på den sociologiska grundfrågan om hur ett samhälle är möjligt, men också på begrepp om makt, normer, identitet, social stratifiering och relationen mellan struktur och handling. Kursen tar också upp korrelationen mellan olika samhällsformer och individers värderingar, samt dagens integrationspolitiska utmaningar.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om sociologiska perspektiv och riktningar.

Kunskap om relationen mellan struktur och handling.

Kunskap om social stratifiering som klass, kön och etnicitet.

Kunskap om dagens integrationspolitiska utmaningar.

Färdighet i hur praktisk erfarenhet från det socialpedagogiska arbetet kan analyseras utifrån ett sociologiskt perspektiv.

Övning i att tänka kritiskt i förhållande till sociologiska frågeställningar.

Socialpedagogik: teori och praktik (I) (ca 5v)

Syfte

Kursen syftar till att introducera socialpedagogikens centrala begrepp, perspektiv och traditioner. Här behandlas socialpedagogikens rötter i pedagogiken och idéer om människors lärande. Sociala problem och behandlingsmetoder diskuteras utifrån såväl individ-, grupp- och samhällsnivå. I kursen kopplas socialpedagogisk teori till praktisk planering av socialpedagogiska insatser.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om socialpedagogikens framväxt och rötter i pedagogiken.

Kunskap om centrala socialpedagogiska traditioner, riktningar och begrepp.

Kunskap om sociala problem och behandlingsmetoder på såväl individ-, grupp- och samhällsnivå.

Färdighet i att knyta socialpedagogisk teori till planering, utförande och utvärdering av socialpedagogiska insatser.

Övning i att tänka kritiskt i förhållande till såväl teoretiska som praktiska socialpedagogiska frågeställningar

Könsbaserat och hedersrelaterat våld och förtryck (ca 3v)

Syfte

Kursens syfte är att ge en fördjupad förståelse om könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck. Här diskuteras olika sätt att förstå och bemöta könsrelaterat och hedersrelaterat våld. Frågorna kopplas till frågor om normer, sexualitet och relationer.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Fördjupad kunskap om könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Kunskap om lagstiftning som särskilt rör könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Färdighet om hur könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck kan bemötas på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Färdighet i hur praktisk erfarenhet från det socialpedagogiska arbetet kan användas för att förstå könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Övning i att tänka kritiskt i frågor om hur vi bäst bemöter könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Vetenskapsteori och metod (4 v)

Syfte

Kursen ger en introduktion till vetenskapsteori och samhälls- och beteendevetenskapernas metod. Här ges en orientering i frågor om vad som utmärker ett vetenskapligt tänkande och skillnaden mellan kvalitativa och kvantitativa metoder. På kursen diskuteras frågor om källkritik och forskningsetik. De teoretiska frågeställningarna kopplas till konkreta vetenskapliga studier med relevans för socialpedagogens arbete. Ett övergripande syfte med kursen är att deltagarna ska börja fundera över sitt framtida fördjupningsarbete. Kursen behandlar också särskilt begreppet evidensbaserad i relation till socialt arbete och den socialpedagogiska forskningen och praktiken.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om vetenskapsteori och forskningsetik.

Kunskap om skillnaden mellan kvalitativa och kvantitativa metoder.

Fördjupad kunskap om evidensbaserat socialt arbete och socialpedagogik.

Färdighet i att granska och bedöma vetenskapliga texter.

Det sociala arbetet: etik, värdegrund och lagstiftning (II) (ca 3v)

Syfte

Kursen ger en breddad kunskap om relevanta lagar för arbetet som socialpedagog. I kursen ges fördjupade kunskaper i etik och betydelsen av professionella relationer.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om de lagar, internationella konventioner och nationella styrdokument som har betydelse för socialpedagogens yrke.

Färdighet i att lösa enklare juridiska problem kopplat till yrket.

Kunskap om de professionella relationernas betydelse för socialt arbete.

Färdighet i att problematisera och diskutera yrkesrelaterade situationer från olika etiska perspektiv.

Socialpsykologiska perspektiv på avvikelse (ca 3v)

Syfte

Kursen behandlar olika former av sociala avvikelser. Kursen ger kunskap om psykiatriska och neuropsykiatriska diagnoser och personlighetsstörningar. Fokus ligger på att förstå hur psykiska och fysiska funktionsnedsättningar – såsom psykiatriska och neuropsykiatriska diagnoser samt personlighetsstörningar – formas, förstås och bemöts i ett socialt sammanhang. Kursen belyser avvikelser både utifrån ett *psykologiskt socialpsykologiskt perspektiv* (individens inre processer, perception och identitet) och ett *sociologiskt socialpsykologiskt perspektiv* (normer, stigmatisering och sociala roller). Även missbruk problematiseras ur dessa två perspektiv.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om funktionsnedsättningar, inklusive psykiatriska och neuropsykiatriska diagnoser och personlighetsstörningar.

Kunskap om hur sociala avvikelser förstås och bemöts i relation till sociala processer om normer och stigmatisering.

Kunskap om missbruk kan analyseras utifrån ett socialpsykologiskt och socialpedagogiskt behandlingsperspektiv.

Färdighet i hur praktisk erfarenhet från det socialpedagogiska arbetet kan analyseras utifrån socialpsykologiska perspektiv om social avvikelse.

Kriminologi för socialpedagoger (4 v)

Syfte

Kursen syftar till att ge en introduktion till kriminologisk teori med särskilt fokus på ungdomars brottslighet och utsatthet för brott (*viktologi*). I kursen diskuteras centrala kriminologiska perspektiv som social inlärning, strainteorier, subkulturteorier, kontrollteorier och teorier om rationella val och rutinaktiviteter. De kriminologiska begreppen och teorierna knyts till samtida kriminalpolitiska utmaningar och frågan om brottsprevention.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om kriminologisk teori.

Kunskap om olika argument om straff.

Kunskap om ungdomars brottslighet och utsatthet för brott.

Färdighet i hur praktisk erfarenhet i det socialpedagogiska arbetet kan analyseras utifrån ett kriminologiskt perspektiv.

Övning i att tänka kritiskt i förhållande till kriminologiska frågeställningar.

Socialpedagogik: teori och praktik (II) (ca 4v)

Syfte

Kursen syftar till att ge en fördjupad kunskap om socialpedagogikens teori och specifika metoder. Sociala problem och specifika metoder diskuteras utifrån såväl individ-, grupp- och samhällsnivå. I kursen kopplas socialpedagogisk teori till praktisk planering av socialpedagogiska insatser.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Kunskap om specifika socialpedagogiska metoder.

Färdighet i att planera, utföra och utvärdera socialpedagogiska insatser.

Färdighet i att tänka kritiskt i förhållande till såväl teoretiska som praktiska socialpedagogiska frågeställningar.

Fördjupningsarbete

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna en möjlighet att fördjupa sig i den vetenskapliga forskningen om något ämne med relevans för det socialpedagogiska arbetet. På kursen får deltagarna också reflektera över denna kunskaps betydelse för det socialpedagogiska arbetet.

Deltagarna väljer själva ett ämne som de vill fördjupa sig i, för att sedan på ett strukturerat sätt presentera en kunskapsöversikt. Deltagarna ska också självständigt reflektera över kunskapens betydelse för den praktiska socialpedagogiska verksamheten. Kursen anknyter till den kunskap och praktiska erfarenhet som deltagarna tidigare har tillgodogjort sig på utbildningen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha skaffat sig:

Färdighet i att självständigt sortera vetenskaplig information.

Färdighet i att läsa och förstå vetenskapliga texter på svenska och engelska.

Färdighet i att granska vetenskapliga texter och bedöma dess trovärdighet och relevans.

Färdighet i att redogöra för och diskutera vetenskapliga texter.

Förmåga att reflektera över den vetenskapliga kunskapens betydelse för den praktiska erfarenheten för det socialpedagogiska arbetet.